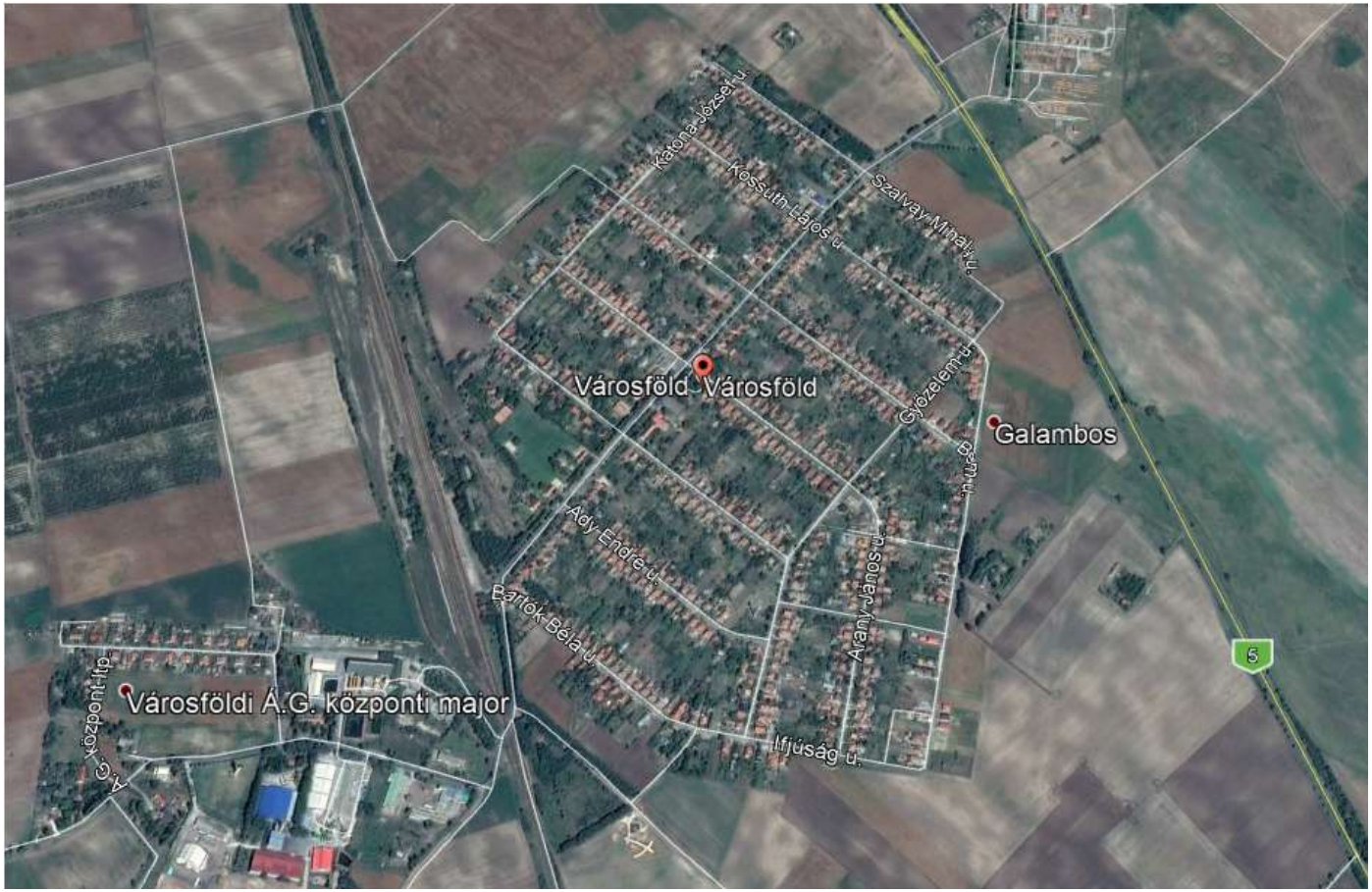

VÁROSFÖLD

TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés *3*

2. Városföld bemutatása *5*

3. Örökségünk *7*

4. Eltérő karakterű településrészek Kerekegyházán *9*
   - *Városmag* *10*
   - *Régi településrész* *12*
   - *Újabb településrész* *13*
   - *Új beépítésű településrész* *14*
   - *Gazdasági területek* *15*
   - *Beépítésre nem szánt területek* *17*

5. Építészeti útmutató *22*
   - *Városmag* *23*
   - *Régi, újabb és új beépítések* *28*
   - *Kerítések* *35*
   - *Kertek, kerti építmények* *38*
   - *Erkélyek, tornácok* *40*
   - *Ajtók, ablakok* *41*
   - *Részletek* *42*

6. Mai példák *43*

7. Utcák, terek *46*

8. Hirdetések, reklámtáblák *47*

BEVEZETÉS

1

A település megjelenése, arculata sokat elárul annak történetéről, lakóiról, jelenéről, gazdasági helyzetéről. Az egyes építészeti korszakok rányomják bélyegüket a település összképére, de annak jellege, megjelenése mégis lehet egységes. A házak is lehetnek eltérőek egymástól, más rendeltetésűek, de ha nincsenek tekintettel egymásra, zavaros, élhetetlen környezetet alakítanak ki. Az utcák, terek összképe sokat elmond a közösség életéről, például arról, hogy lakóinak és a település vezetőinek fontos-e a közterületek rendezettsége, növényzete, az utak, járdák állapota. A házak elöregednek, előbb-utóbb felújításra szorulnak, esetleg elbontják azokat, helyükre új ház épül. Nagyon fontos, hogy a régebbi épületek között felújított vagy újjáépülő épületek építtetői tartsák tiszteletben a szomszédos épülettömegeket, ne akarjanak azoktól merőben más jellegű, tetőzetű, színvilágú épületet létesíteni, mert bár legyenek azok a legkorszerűbbek, legdivatosabbak, mégis zavarón jelenhetnek meg az utcaképben. Nagyon fontos az újonnan kialakuló utcák tér- és tömegformálása. Nem kell falansztert építeni, ahol minden ház egyforma, de a nagyjából azonos épületmagasság, az egymáshoz illeszkedő tetőidomok, a hasonló jellegű kerítések, az utca egységes ritmusa még nem jelenti ezt.

A kézikönyv segítség kíván lenni a település bemutatásával, az értékek megismertetésével és az útmutató résszel tárja fel az épített környezet szépségeit. Megmutatja az olvasónak az építészeti értékeket, hogy olyan házat tudjon építeni, ami valódi büszkeséggel töltheti el, és a település képéhez illeszkedik, azt jó ízléssel viszi tovább.

Az ajánlások nem tekinthetők kötelező jellegűnek, a céljuk nem a tervezési szabadság megnyirbálása, hanem a település karakteréhez illeszkedő választási lehetőségek bemutatása, megismertetése.

Ez a kézikönyv nem szakembereknek készül, hanem Önöknek, Lakosoknak, Építtetőknek, Mindenkinek, akinek fontos a természeti és az épített környezet. Ennek a könyvnek nincs befejezése, ez állandóan bővül, fejlődik aszerint, ahogy Önök jó példákkal, ízlésformáló épített vagy természeti produktummal gyarapítják a települést. Úgy tervezzük, minden évben a legjobb példákkal ki fogjuk egészíteni a Képviselő-testület döntése alapján.

Polgármesteri hivatal épülete és az előtte lévő park

VÁROSFÖLD BEMUTATÁSA

2

Városföld Bács-Kiskun megye északi részén, a Duna-Tisza közi homokhátságon, a kiskunsági löszöshát területén Kecskeméttől délre, annak déli közigazgatási határán helyezkedik el. Megközelíthető vasúton a Budapest-Cegléd Szeged fővonalon, illetve közúton az 5. számú főúton. Az M5 autópálya áthalad az igazgatási területen, de lecsatlakozása nincs a településen. Domborzatára jellemző az 1,5 m vastag lösszel és homokkal fedett, enyhén tagolt, a földtörténet újkorában kialakult hordalékkúpság. Ezeket időnként tavakkal kitöltött mélyedések, szikes láposok tarkítják. A kedvező mezőgazdasági adottságú csernozjomok a terület 45 %-át fedik. A falu szántóföldjének a felszíni talaja, kultúr rétege jó minőségű, a földterület mintegy 80 %-a szántóként hasznosul. Városföld természetes növénytakaróját a tatárjuharos lösztölgyesek, a pusztai tölgyesek és a sziki tölgyesek jellemzik. Termesztett növények: búza, kukorica, napraforgó, lucerna, gyümölcs, szőlő.

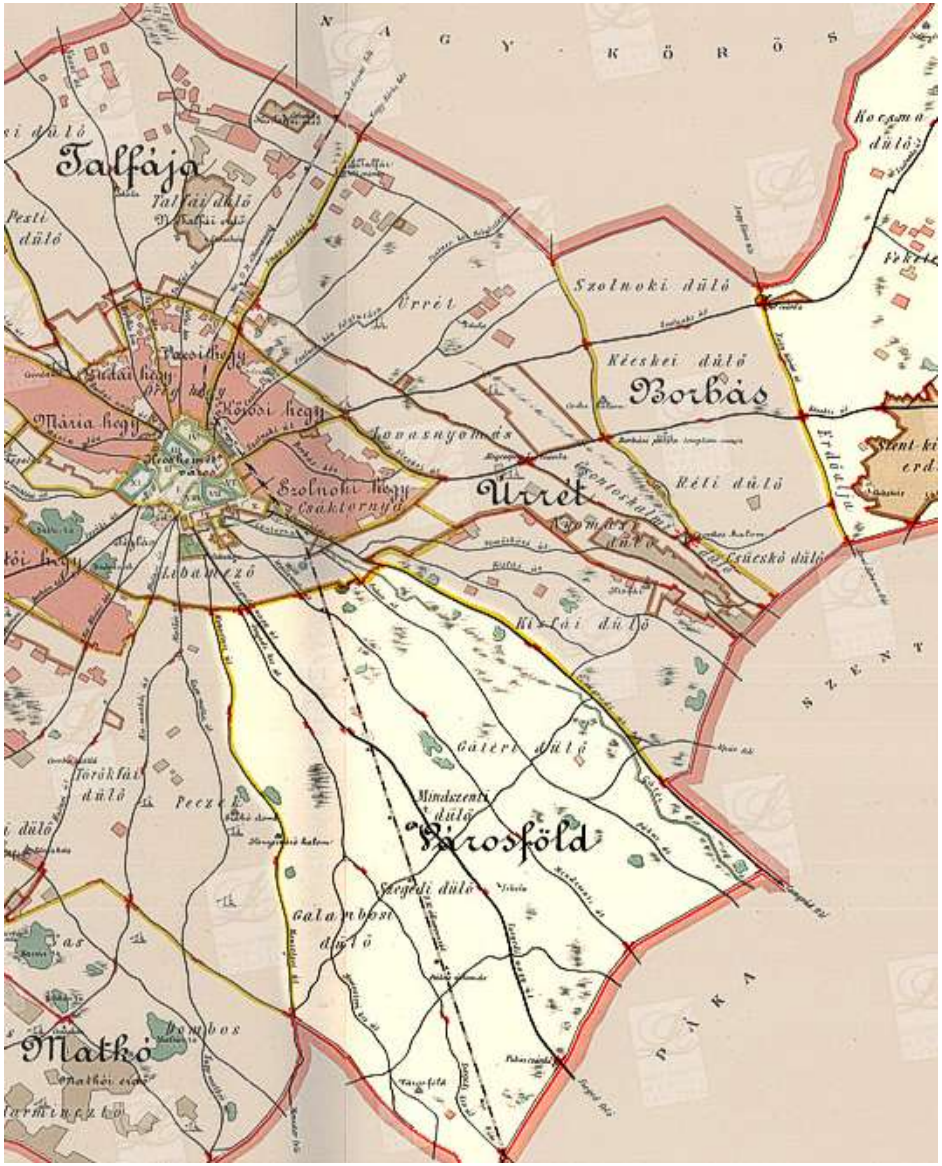

Éghajlata szélsőségesen kontinentális, amely mind a hőmérsékletingadozásban, mind a csapadékeloszlásban megnyilvánul. Az évi napsütéses órák száma meghaladja a 2100 órát.

Városföld jó talaj és termőföld adottságaiból következően jellemzően mezőgazdasági település kevés ipari munkahellyel. A településre nem érkezett jelentős külföldi tőke, nem létesült nagyobb létszámot foglalkoztató új vállalkozás. A földprivatizáció eredményeként itt a földek nem aprózódtak fel annyira, mint az országban általában, itt maradtak nagyüzemi gazdaságok is. (Agrárgazdasági Zrt., Polyfruct Kft., Multiker Kft.) A külterület kevéssé tanyásodott. A településen az egyéni vállalkozások, valamint a kis- és közepes vállalkozások jellemzők.

ÖRÖKSÉGÜNK

Városföld Kecskemét város pusztája volt már a XIV. században, innen kapta nevét is. A terület a városi polgárok örök tulajdonát képezte. A története ennek megfelelően mindig szorosan kapcsolódott Kecskemét történetéhez.

1456-ban Kecskemétet és a hozzátartozó hat pusztát hűséges szolgálata jutalmául Hunyadi János özvegye Lábatlany János Csongrád megyei főispánnak adományozta. Az adományozó oklevélben az egyik pusztát Koldus-egyház néven tüntették fel, amely azonos a mai Városföld területével.

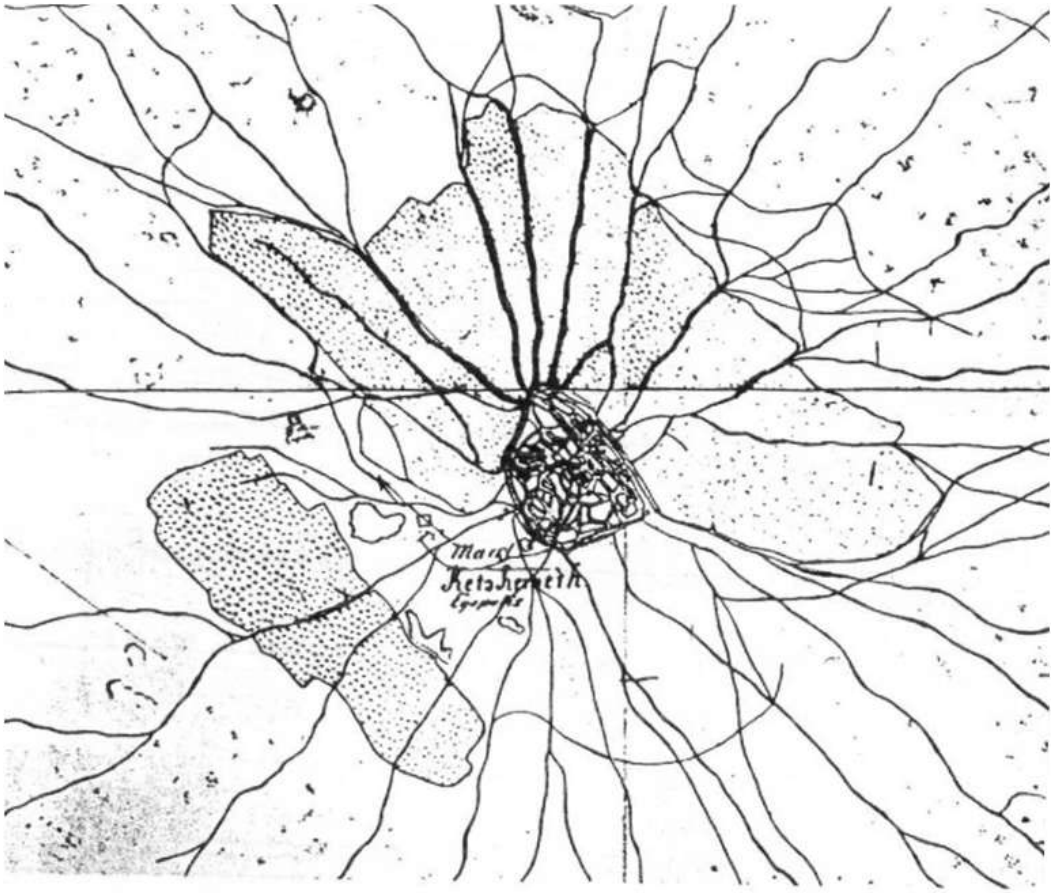
A jó minőségű talajon már a XVII. Században gabonát termesztettek, de a gazdálkodás alapja a jószágtenyésztés volt. Az állatokat nem hajtották be belső telelőkre, hanem a füves pusztákon létesítettek teleltető szállásokat. A pásztor által épített kunyhó volt a mezei szállások elődje. Az ilyen külső szállást a XVIII. szd. elején kezdték tanyának nevezni. A tanya szóval azt a helyet akarták kifejezni, ahol a szekérrel, jószággal megállapodtak, tüzet raktak, kutat ástak, ahol a mezei kertnek központja volt. Városföld pusztán már az 1780-as években létezett tanyás gazdálkodás, megindult a gazdák tanyákra kitelepülése, amelyet Kecskemét város tanácsa nem nézett jó szemmel, tiltották a lakosság pusztákon élését.

A város 1622-ben 3 országos vásár tartására kapott engedélyt II. Ferdinándtól, ettől kezdve élénkült e vidéken is a kereskedelem. A török uralom alatt csak az un. "járt utakon" volt tanácsos közlekedni, és Szeged felé menve Városföld is egy ilyen útvonalba esett. 1740-ben indult postajárat Kecskemét és Szeged között, mely szintén keresztülhaladt a településen. A II. József-kori katonai térkép (1785) Kecskemét környékén 200 tanyatelepülést tüntet fel, köztük a Városföld területén lévőket is, utakkal, dűlőutakkal együtt. 1802-ben a VI. sz. országos postaútvonal ugyancsak Városföld területén haladt át Szeged-Temesvár irányába.

1853. augusztus 18-án történt a Cegléd-Kecskemét-Félegyháza vasútvonal műszaki bejárása, próbaútja. Ekkorra épült fel az állomás Városföldön, amelyet Puszta-Páka néven tüntettek fel a hivatalos menetrendben.

1857-ben kezdődött meg a népiskolai oktatás egy bérelt tanyaépületben. Az első népiskola 1891-ben épült fel a kiskunfélegyházi út-vasút kereszteződésében 1 tanteremmel és kétszobás tanítói lakással. 1899-ben újabb iskola épült Alsó-városföldi néven, melyet 1913-tól Galambosi iskolának hívtak. A Klébelsberg Kúnó által kezdeményezett tanyai iskolai építési akció során még 2 iskola épült, a Monostori és Mindszenti úton.

A gazdák Kecskemétről való kiköltözése az 1860-as években nagyobb lendületet vett, a városi tanács ekkor már nem tiltotta a kint lakást. Az 1891. évi népszámlálás szerint a házak száma 379, a lakosság száma 1776 fő.

Kecskemét II. József katonai felmérésének térképe 1787-ből

Orvos Kecskemétről járt ki Városföldre, szülésznői állást is csak 1922-ben létesítettek a településen. 1929-ben Szappanos István tekintélyes birtokos kezdeményezésére szerveződött meg a Városföldi Gazdakör. 1935-ben épült ki a nemzetközi autóút Kecskemét-kiskunfélegyházi szakasza, mely természetesen érintette Városföldet is.

1935-ben természeti csapás sújtotta Kecskemétet és Városföldet is. Méteres hó zárta el a települést, ínségmunkások tették szabaddá a közlekedést. A természeti csapások 1936-ban és 38-ban is folytatódtak. Mindkét alkalommal hatalmas nyári jégverés verte el a termést. A gazdakör kezdeményezte nyilvános távbeszélő felállításának terve 1939-ben meghiúsult. 1941-ben honfoglalás kori leletre bukkantak Városföldön.

Kecskemét Tisztiorvosi Hivatala 1943-ban orvosi rendelő és lakás felállítását határozta el Városföldön, addig is rendszeres orvosi rendelés indult meg a Galambosi iskolában. (Jelenleg orvosi rendelő és gyógyszertár is van a településen.)

A II. világháború vége felé, 1944. júniusában a városföldi vasútállomáson repülőgépről leadott géppuskatűz robbantotta fel a németek itt tárolt üzemanyag-készletét. A város kényszerű kiürítése Városföldet is érintette, a lakosság elhagyta a települést, és csak 1945 elején kezdtek visszatérni a gazdák családjukkal.

Szappanos kúria régi képei (forrás: www.kastelyok.hu)

Szappanos kúria régi képei (forrás: www.kastelyok.hu)

Az 1948-ban alakult Dózsa Tsz mintegy 110 kh-on gazdálkodott. 1951-ben egyesült a szintén városföldi Törekvés Tsz-el, így területe 1200 kh-ra nőtt, a tagok száma 65 fő lett. A gazdálkodás azonban nehezen ment, mert a szövetkezet területe szétszórtan helyezkedett el. A közli tsz egyesülések után területe 6348 kh, taglétszáma 511 fő lett. Két fő gazdasági ágazat volt, a növénytermesztés és az állattenyésztés. Kenyérgabonát, takarmánygabonát termesztettek, 400 kh-on szőlőt telepítettek, szarvasmarha-, sertés,- juhtenyésztéssel foglalkoztak. 1962-ben egy Petőfi nevű mgtsz is alakult Városföldön (jogelődjei: Hunyadi, Petőfi, helvéciai Szabadság, Táncsics).

1951-ben állami gazdaságot hoztak létre Városföldön, 4593 kh területtel. (1959-ben hozzácsatolták a Bugaci ÁG-t 3335 kh-dal, 1962-ben Kiskunfélegyházi Tangazdaság került hozzá 3135 kh-dal.)

Szántóföldi növénytermesztés, állattenyésztés és kertészet képezte a gazdálkodás alapját. Almatárolásra nagy hűtőházat építettek.

1952. január elsejétől önálló község lett Városföld. A település Kecskemét járás része lett 1983-ig, a járások megszűnéséig, majd 1990-ig Kecskemét városkörnyéki községeihez tartozott. 1990. óta önálló önkormányzata van.

ELTÉRŐ KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRÉSZEK

4

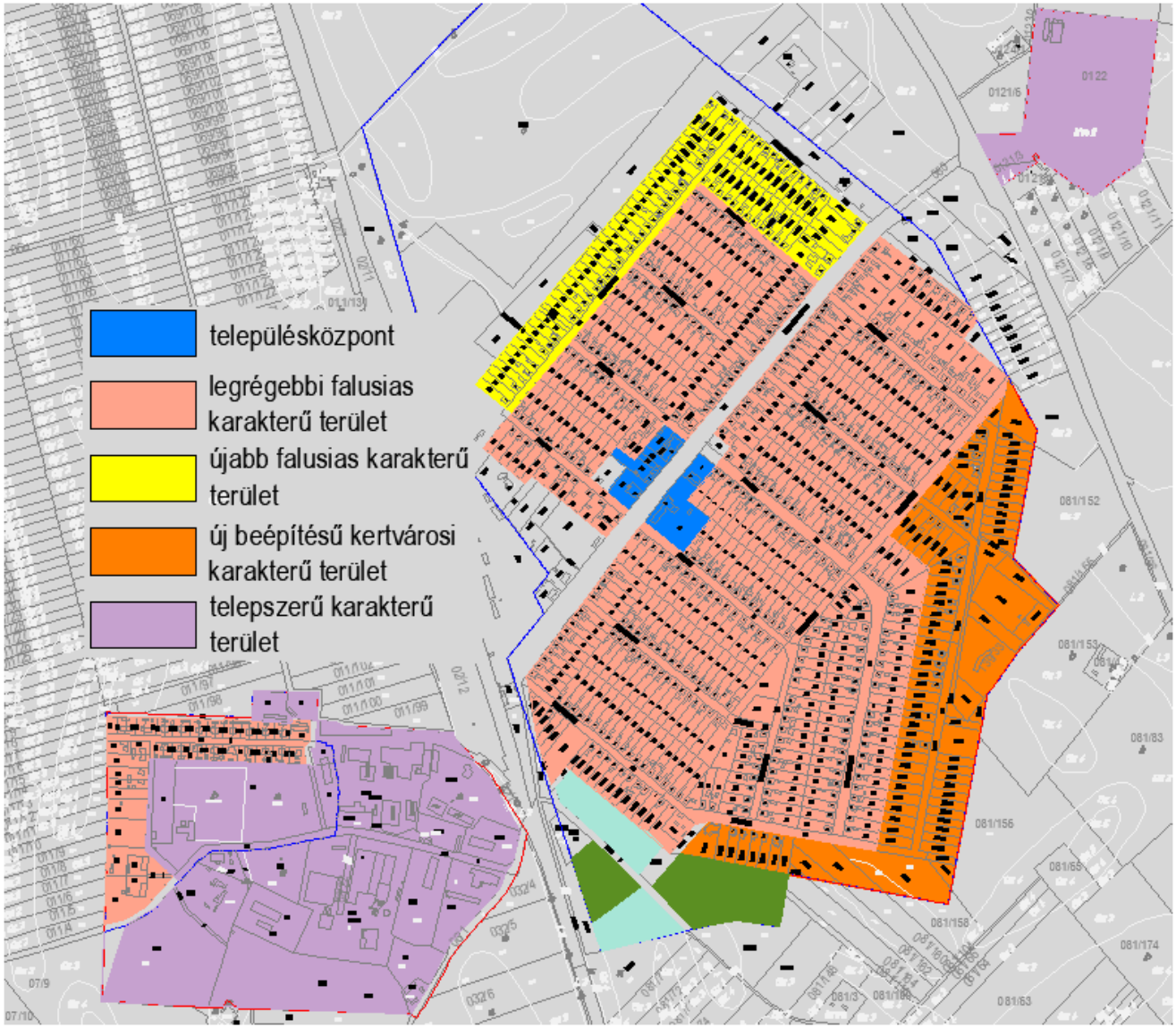
A belterület épületállománya az 1950-es évektől épült fel.

Az egész falu területe a gazdasági területektől és az új beépítésű lakóterületektől eltekintve falusias karakterű.

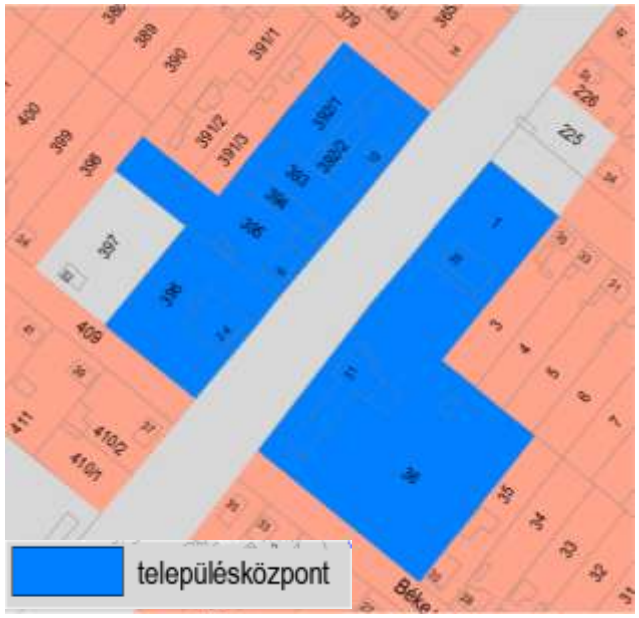
Városföld építészeti karaktere követi az építésekor szokásos beépítéseket és az építéskori divatot.

Némi eltérés fedezhető fel a településközpont esetében, ahol az intézményi jelleg dominál. Egyéb eltérés csak az építészeti karakterben figyelhető meg az 1960-as évektől az 1970-es évek végéig terjedő (legrégebbi), illetve az 1970-es évek végétől nagyjából 2000-ig terjedő (újabb) beépítések tekintetében.

Napjaink lakóterületi építkezései inkább kertvárosias karaktert mutatnak, lényegében olyanok, mint bármelyik település új beépítésű családi házas területe.

TELEPÜLÉSKÖZPONT

A viszonylag fiatal település legrégebbi része.

Itt helyezkednek el a község főbb intézményei: polgármesteri hivatal, posta, iskola, orvosi rendelő, klubkönyvtár, UNIVER élelmiszerüzlet, távolsági buszmegálló.

Telkeinek területe az intézményi igényekhez igazodó, általában 2000 m2 körüli vagy azt meghaladó. Az iskola épületététől eltekintve, mely egyemeletes, a beépítés földszintes.

Az épületek a nem üzemelő lapos tetős „Nyárfa vendéglő” kivételével magas tetősek.

Natúr színű cserépfedés jellemzi, az épületek általában nyeregtetősek vagy kontyolt fedélidomúak, és 35-45 fok hajlásúak. Vegyesen utcával párhuzamos és utcára merőleges gerincűek.

TELEPÜLÉSKÖZPONT

Posta

Községháza

Általános iskola

TELEPÜLÉSKÖZPONT

UNIVER ABC és Nyárfa vendéglő

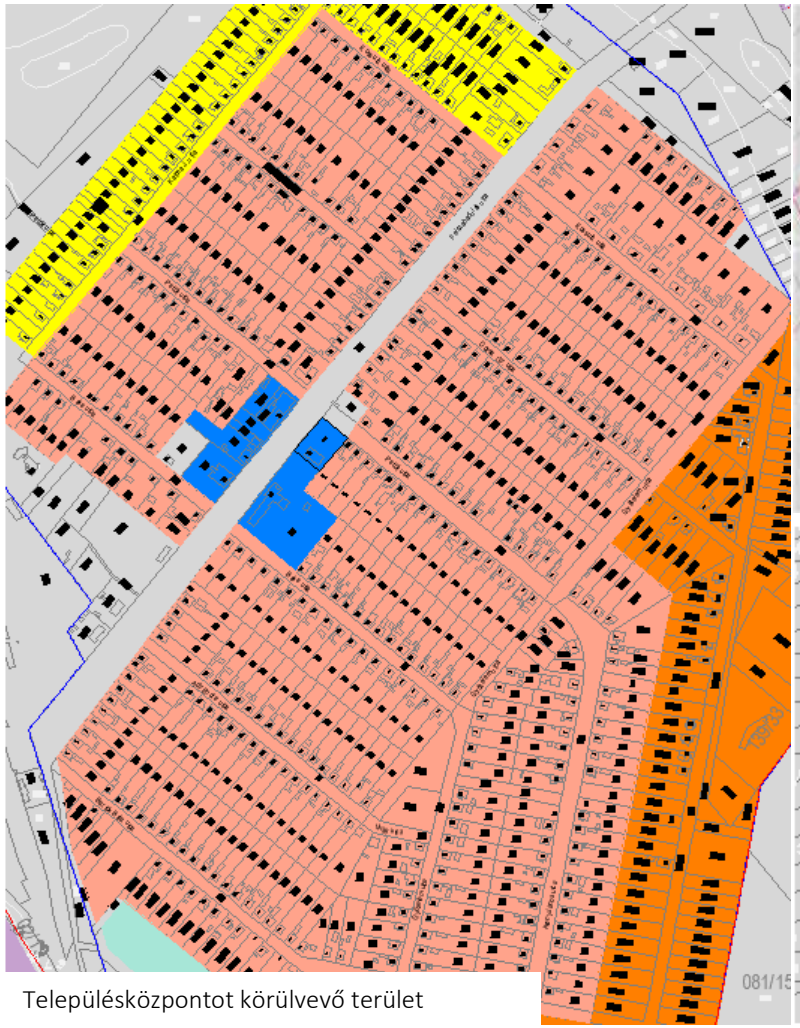
UNIVER ABC

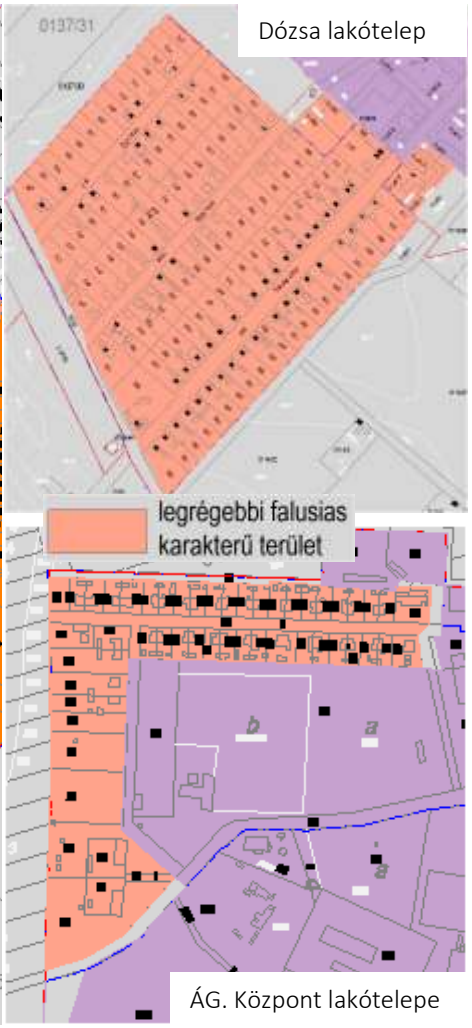
Klubkönyvtár

LEGRÉGEBBI FALUSIAS KARAKTERŰ TERÜLETEK

Településközpontot körülvevő terület

ÁG. Központ lakótelepe

A településközpontot szegélyező lakóterület csakúgy, mint a központ, a község legrégebbi része. A falusias, telkes, földszintes családi házas beépítés a meghatározó. A telekméret 1000-1500 m^2, jellemzően 1400 m2 körüli. A telekszélesség 16-18 m. A lakóházak előkerttel épültek. Oldalhatáros beépítés a jellemző. A Felszabadulás utcán és a Kossuth utcán épült néhány (13 db) 4 lakásos egyemeletes nyeregtetős társasház szabadon álló beépítési móddal.

Nagyjából ebben az időben alakultak ki az államigazgatási dolgozók részére lakóterületek az ÁG. Központhoz, illetve a Dózsa Tsz. Dolgozói részére a tsz-majorhoz kapcsolódóan. A Dózsa Lakótelep telekszerkezete 1500 m2-es telekterület jellemzően 20 m, vagy azt meghaladó szélességgel, melyek gazdálkodásra is alkalmasak voltak. Az ÁG. Központ lakóterülete jellemzően földszintes, ikerházas beépítésű 500 m2 körüli 15 m széles telkeken.

Natúr színű cserépfedés az általános, az épületek jellemzően sátortetősek vagy kontyolt fedélidomúak, 35-45 fok hajlásúak. Az 1970-es években épült épületek jellemzően utcára merőleges gerincű, 45 fok hajlású tetővel fedettek és gyakran tetőtér beépítésesek.

LEGRÉGEBBI FALUSIAS KARAKTERŰ TERÜLETEK

Felszabadulás utca földszintes családi házak 1960-as évek és 1970-es évek eleje

Petőfi S. utca, nyeretetős, 1970-es évek

Felszabadulás utca társasházak

Petőfi S. utca Felszabadulás utca sarok, vegyes tetőidomok

LEGRÉGEBBI FALUSIAS KARAKTERŰ TERÜLETEK

Petőfi S. utca a katolikus templommal

Petőfi S. utca, sátortetős

Dózsa Gy. utca családi házazak, 1960-es évek sátortetős

LEGRÉGEBBI FALUSIAS KARAKTERŰ TERÜLETEK

Béke utca, családi házazak, 1970-es évek vége, vegyesen utcára merőleges és utcával párhuzamos gerincű nyeregtetők, tetőtér beépítés

ÚJABB FALUSIAS KARAKTERŰ TERÜLETEK

A Katona József és Szalvay Mihály utcák karaktere, az épületek megformálása, architektúrája az 1980-as évekre jellemző. Földszintes, gyakran alápincézett és általában tetőtér beépítéses épületek.

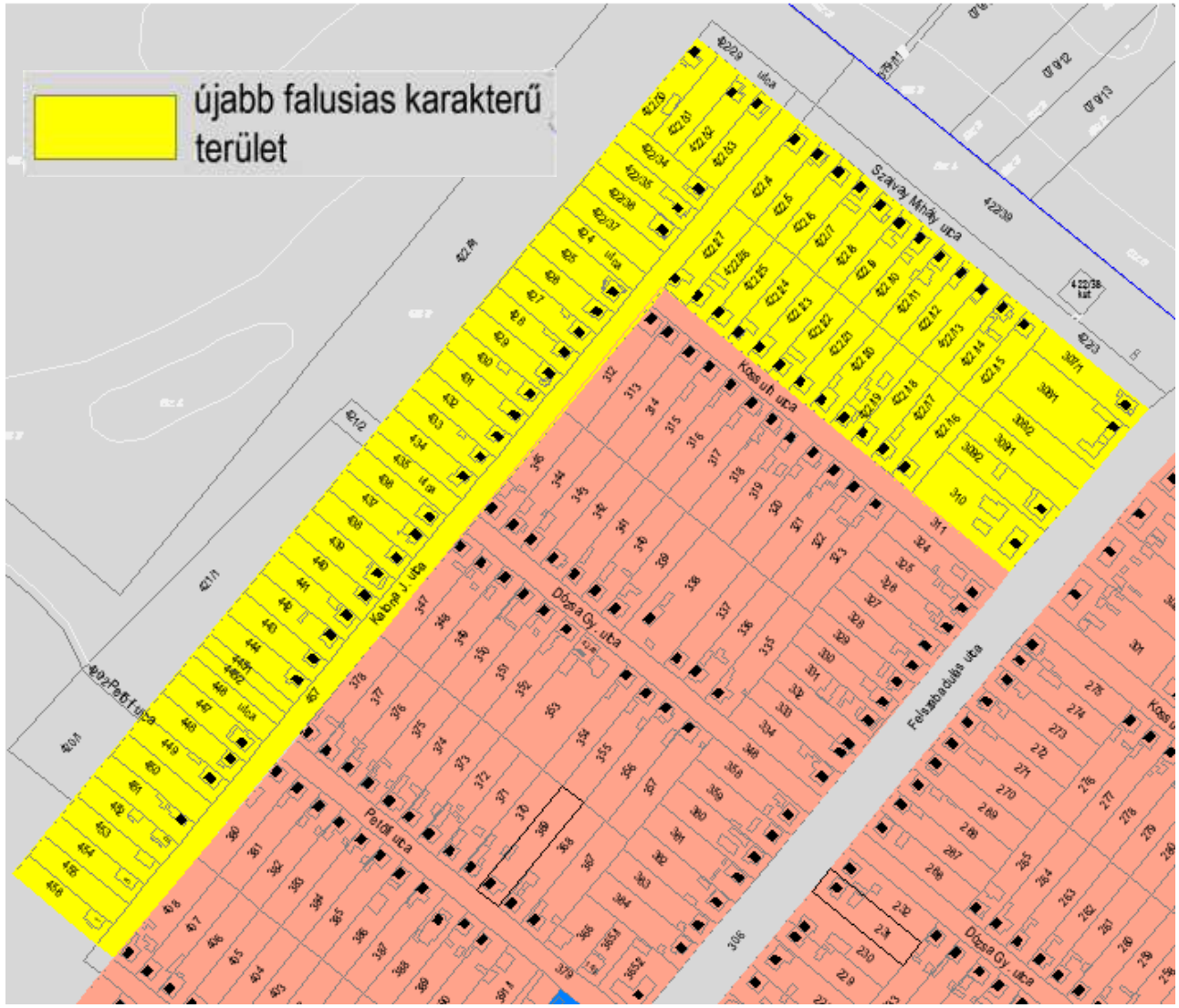
A telekméretek szerényebbek, általában 800- 1200 m^2 , közöttiek, a telekszélesség 13-17 m. Jellemzően falusias karaktert mutat, áttört kerítések az általánosak.

Natúr vagy vörös színű hornyolt cserépfedés jellemzi, de megjelennek az antracit színű betoncserepek is.

A tetőidomok általában utcára merőleges nyeregtetők helyenként kissé kontyolva, de előfordul 1-1 utcával párhuzamos gerincű épület is.

A tetősík általában 45 fokos hajlású.

A közel azonos szélességű és magasságú épületek sora kellemes utcaképet eredményez.

ÚJABB FALUSIAS KARAKTERŰ TERÜLETEK

Katona József utca

ÚJABB FALUSIAS KARAKTERŰ TERÜLETEK

Szalvay M. utca

ÚJ BEÉPÍTÉSŰ TERÜLETEK

A közel múltban, az 1990-es évek végén, 2000-es évek elején kialakított, a település keleti és déli részén kialakított, illetve még kialakítatlan telkek sora.

Kossuth utca É-D-i irányú szakasza, Bem utca, Jókai utca, Ifjúság utca déli oldala.

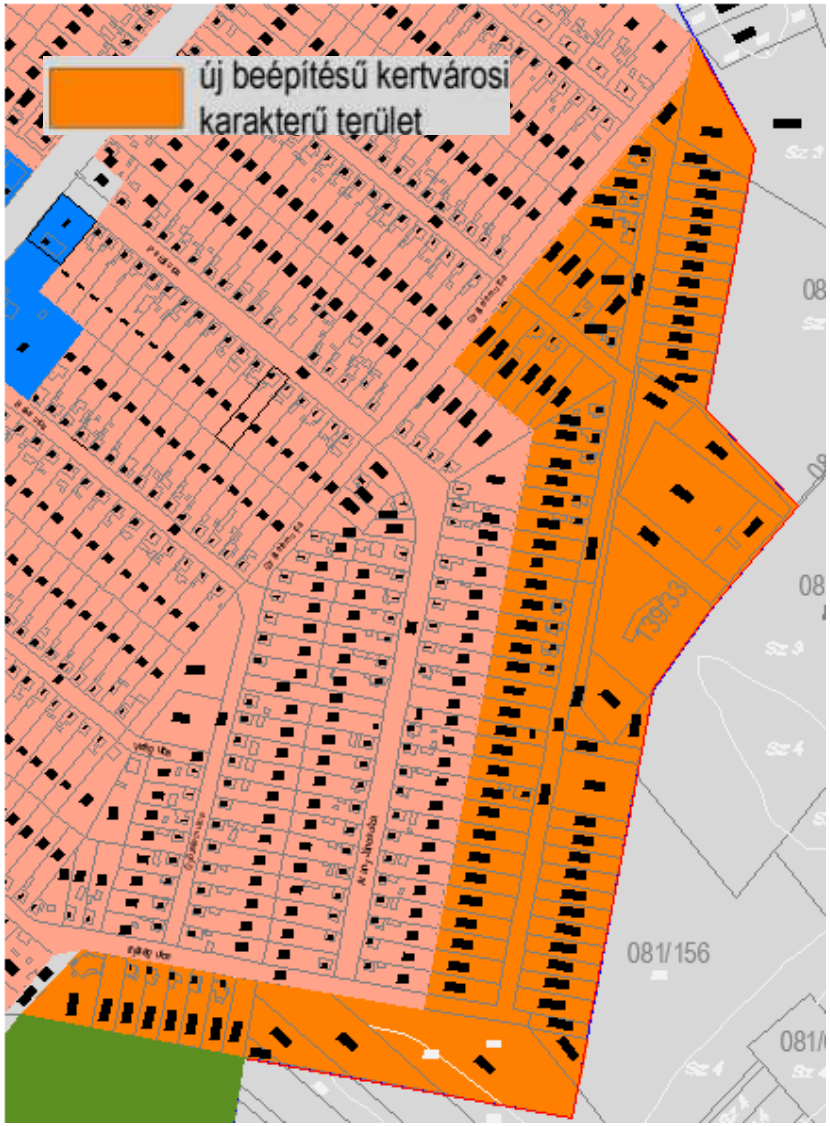
Földszintes, tetőtér beépítés nélküli, előkertes beépítés az általános. A terület karaktere inkább kertvárosias, mint falusias.

Vegyes színű betoncserép fedés jellemzi kontyolt tetőidommal, 30 fok alatti tetőhajlással.

Terjedőben van a mai korra jellemző, egyébként tájidegen “mediterrán” stílusú építés és a tömör falazott kerítés is.

ÚJ BEÉPÍTÉSŰ TERÜLETEK

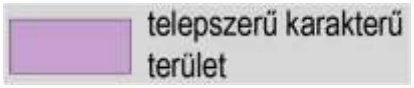

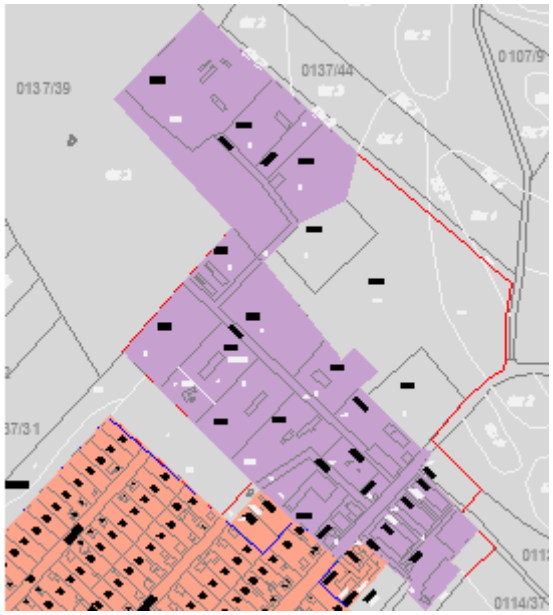
TELEPSZERŰ KARAKTERŰ TERÜLETEK

A gazdasági területek, mezőgazdasági üzemi területek jellemző karaktere. A jelentősebb vállalkozások telephelye ma külterületen, de a belterületek közelében van. Ezek a volt majorok területén élnek tovább vagy maradtak mezőgazdasági üzemi területek (Dózsa gazdasági területei, Agrárgazdasági Zrt. Állattartó telepe.) A volt állami gazdaság központi majorjában két jelentős , a mezőgazdasághoz kapcsolódó műtrágya előállító és forgalmazó üzem működik.

Földszintes, szabadon álló csarnoképületekkell történő beépítés az általános.

Vegyes színű hullámpala és acél trapézlemez fedés jellemzi nyeregtetővel 30 fok alatti tetőhajlással.

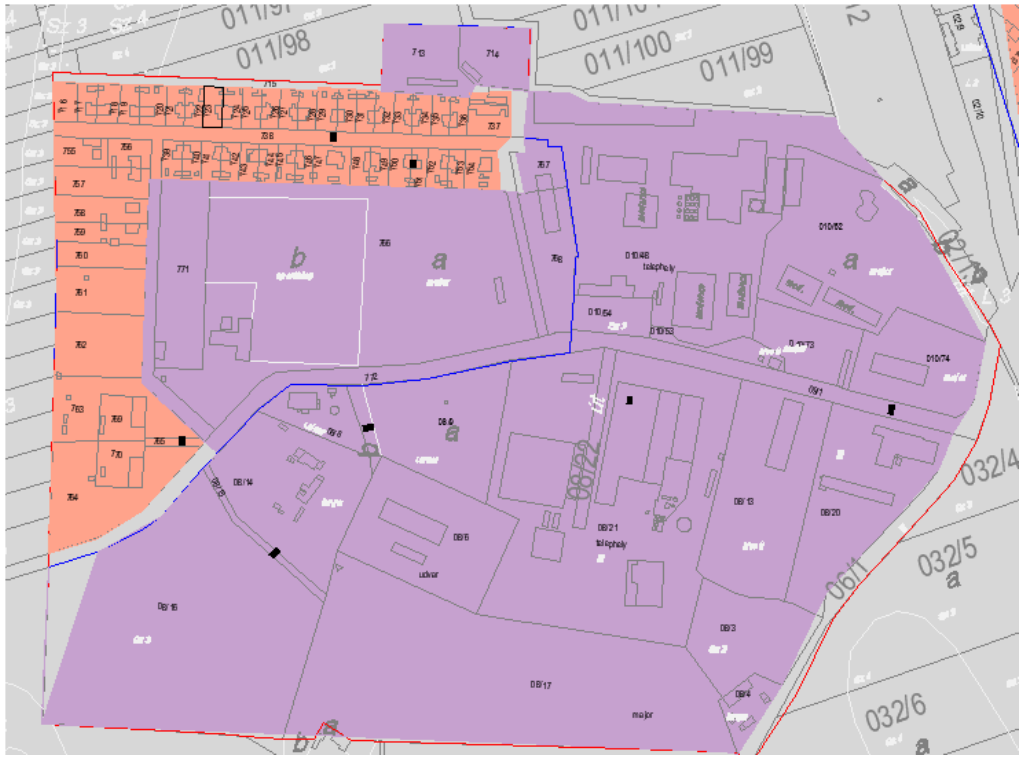

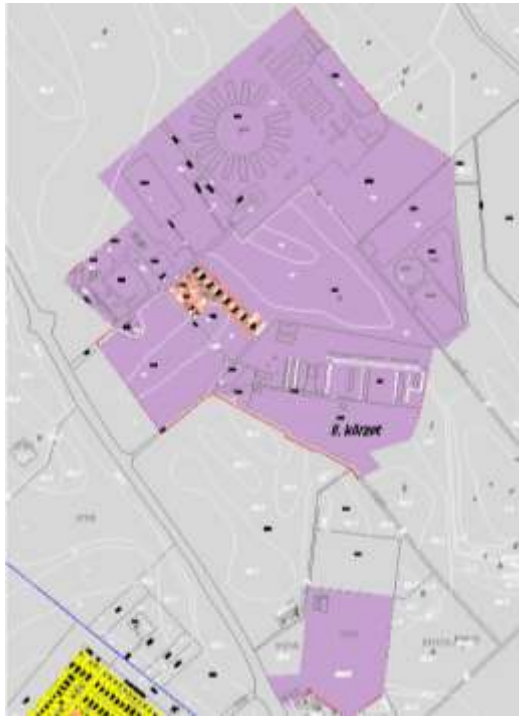

TELEPSZERŰ KARAKTERŰ TERÜLETEK

TELEPSZERŰ KARAKTERŰ TERÜLETEK

BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLETEK

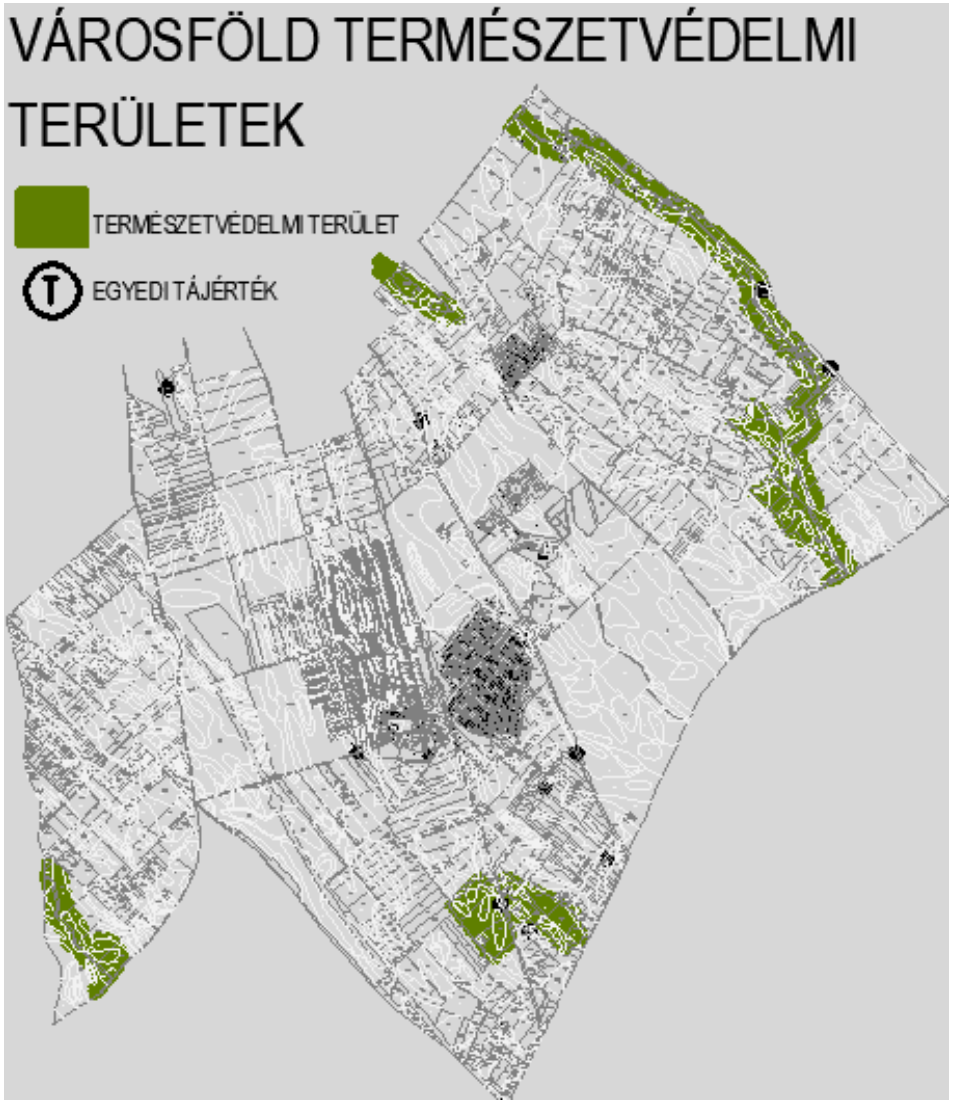

Városföld nagy mezőgazdasági művelésű külterülettel rendelkezik, de erdőterületekben szegény.
Településképi szempontból meghatározók a régészeti érdekű területek és a régészeti lelőhelyek területe, a természetvédelmi területek: (Városföldre vonatkozóan: az országos jelentőségű természetvédelmi terület, ex-lege terület, az országos ökológiai hálózat magterülete és ökológiai folyosó területe; az egyedi tájérték területe.

Az elmúlt időben a növénytermesztés vesztett gazdasági jelentőségéből (aszály, talajvízszint süllyedése, szél pusztító hatása stb.) helyette a takarmánytermesztésen alapuló állattenyésztés és feldolgozása került előtérbe. A gabona- és takarmánynövények termesztése Városföldön ma is meghatározó, mert ehhez a település nagyon jó adottságokkal rendelkezik. A földek minősége nagyon jó, az északi határ nagy része kiváló termőhelyi adottságú szántó. A táj kevéssé tanyásodott, talán mert itt nem is volt számottevő mennyiségű tanya, talán, mert a II. világháború után a nagyüzemi művelés érdekében a tanyákat ahol csak lehetett, felszámolták.

BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLETEK

A kiskunsági löszöshát területén a talajok többségének lösz a talajképző kőzete. Itt a kedvező mezőgazdasági adottságú csernozjomok a terület 45 %-át fedik, az alföldi mészlepedékes csernozjomok 21 %-ot, a legkedvezőbb termékenységű réti csernozjomok 16 %-ot, a mélyben sós csernozjomok 7 %-ot, a mélyben szolonyeces réti csernozjomok pedig 1 %-ot tesznek ki.

A falu szántóföldjének a felszíni talaja, kultúr rétege jó minőségű. A kistérségben a legjobb földminőségű község Városföld, majdnem 24 szántó-aranykorona értéke mellett a földterület mintegy 80 %-a szántóként hasznosul.

búzemező

A kevés számú tanya szórványban helyezkedik el a Csukáséri csatorna környékén, a Dózsa -lakóteleptől délkeletre és a félegyházi határ felé a külterület déli részén. A tanyák általában fákkal körülvéve, körbeépített udvarral, lakóépülettel, istállóval, kamrával, nyári konyhával emelkednek ki a tájból, többségük megfelelő földúthálózattal ellátott. A tanyák állaga egyre avuló, de van köztük olyan is, amely egyedi tájértéket képvisel, mint a Balla tanya. A tájat legelők, gyepek tarkítják.

1

Még látni régi gémeskutat

mocsárrét

Régi bakterház vasút mellett a 46,8 km-szelvénynél

A Balla tanyát még szépen gondozzák idősödő gazdái.

A Mindszenti úti iskola már lakóház

ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ

5

ÁLTALÁNOS AJÁNLÁSOK:

A többé-kevésbé szabályos utcahálózat és településszerkezet megtartása fontos. A település széles közterületei szépen gondozottak, dús növényzetűek értékes nagy faállománnyal, ezek megtartása elsődleges cél kell, legyen. Faleváltásoknál az idegenhonos invazív fajok kerülendők, őshonos növényzet telepítése javasolt. A község szépen gondozott parkjai megtartandók. A meglévő, már beépült településrészeken az átépítések arányaira, az épületmagasságok, tetőhajlások összhangjára kell ügyelni. Sátortetős környezetben ugyanolyan idegen egy tisztán oromfalas, utcára merőleges gerincű épület, mint fordítva, fésűs beépítésbe nem illik a ma divatos kontyolt fedélszerkezetű épület.

A telepítések során is a szomszédokhoz való illeszkedés az elsődleges szempont. A legszebb épület is zavaró, ha telepítés módja kilóg a sorból, vagyis teljesen más helyre, eltérő előkerttel épül, mint a szomszédai.

A homlokzatok és anyaghasználat összhangja ugyanolyan fontos. Egyszerű homlokzatok társaságába nem illik egy túldíszített ornamentika.

Egyszerű homlokzat minőségi anyagok alkalmazásával kedvező eleme lehet a település képének.

- Az épületeket úgy kell telepíteni, hogy azok a szomszédos építési vonalakhoz illeszkedjenek
- Az épületmélységek helyes megválasztásával meg kell előzni, hogy az utcakép vonatkozásában aránytalanul magas, nagy tetőidomok jöjjenek létre.
- Magas tetős környezetben csak magas tetős épületek épüljenek, sátortetős környezetben utcára merőleges nyeregtető és lapos tető kerülendő, a tető legalább részleges kontyolása javasolt. Az új, tervezett épület tetőidomát, a közterületi határvonalhoz viszonyított tetőgerinc irányát az utcaszakaszra jellemző, vagy a szomszédos épületek figyelembevételével javasolt meghatározni.
- Az utcai kerítést az épület építészeti karakteréhez, anyaghasználatához, megjelenéséhez, városképi sajátosságaihoz illeszkedően javasolt kialakítani, tömör kerítés csak abban az estben épüljön, ha az utcában, a közvetlen környezetben ez jellemző. Ez esetben is javasolt az élősövény, tömör falkerítés csak előkert nélküli beépítésben javasolható.
- Az épületek hagyományos (tégla, fa, vályog, cserép, stb.) anyagból készüljenek, megőrizve a hagyományokat, kerülendők a rikító színek mind a homlokzatokon, mind a tetőfelületeken, különös tekintettel a kék színű lemezfedésekre. Tetőfelületeken a vörös és barna árnyalatai javasoltak, kerülendő a tarka, tájidegen mediterrán cserép.
- A homlokzatok megjelenésénél a természetes és földszínek alkalmazása javasolt. (fehér, törtfehér, világos natúr, zöld, barna, homok, stb. színek)

TELEPÜLÉSKÖZPONT

TELEPÍTÉS

A településközpontban az intézményekhez igazodó, szabadon álló beépítés részesíthető előnyben, amennyiben átépítésekre kerül sor.

MAGASSÁG, TETŐHAJLÁSSZÖG TETŐIDOMOK:

A Vt településközpont vegyes területeken a HÉSZ 7,5m beépítési magasságot enged.
Az új építések (átépítések), bővítések már ennek megfelően kell, hogy történjenek, emeletráépítés esetén a magastetős kialakítás javasolt.
A meglévő épületektől eltérő hajlásszög, vagy lapos tetős tömeg beépülése kerülendő.
A túl magas illetve túl alacsony hajlásszögű tetővel rendelkező épületek nem illeszkednek az utcaképbe, a nagy tetőfelépítmények megbontják a tetőfelületek harmóniáját, különösen akkor, ha a szomszédos épületeken ilyenek nincsenek.

ANYAGHASZNÁLAT, HOMLOKZATKÉPZÉS, SZÍNEK:

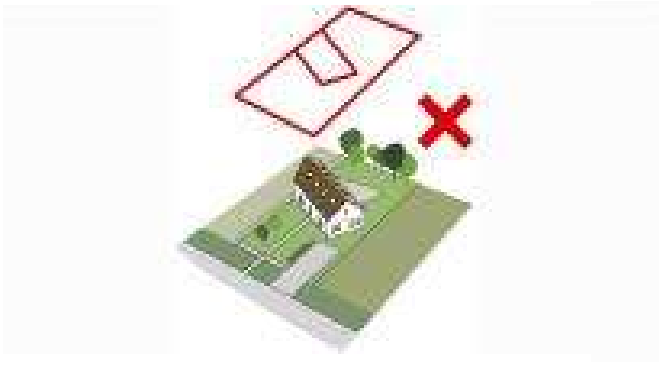
A nyílászárók méretrendje, osztásrendje igazodjon a szomszédos épületek méret- és osztásrendjéhez. A tetőfelületek ne legyenek „természetellenes” színűek és anyagúak, a vörös, a barna, a natúr színű tetőfelületek és az alföldi hagyományokhoz illő agyag, esetleg betoncserép alkalmazása javasolt. Amennyiben fémlemez alkalmazása szükséges, az legyen anyagszerű (természetes cink vagy réz) színű. A kék szín alkalmazása az Alföldön tájidegen.
A homlokzatszínezéseknél kerülendők a rikító színek. Pasztell, környezetbe símuló színek, földszínek alkalmazása javasolt.

FALUSIAS ÉS KERTVÁROSIAS KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRÉSZEK

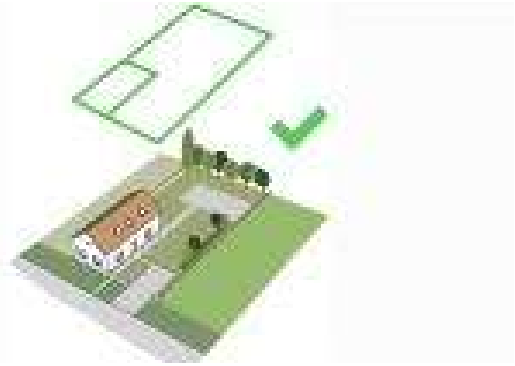
RÉGI, ÚJABB ÉS ÚJ BEÉPÍTÉSŰ RÉSZEK

TELEPÍTÉS

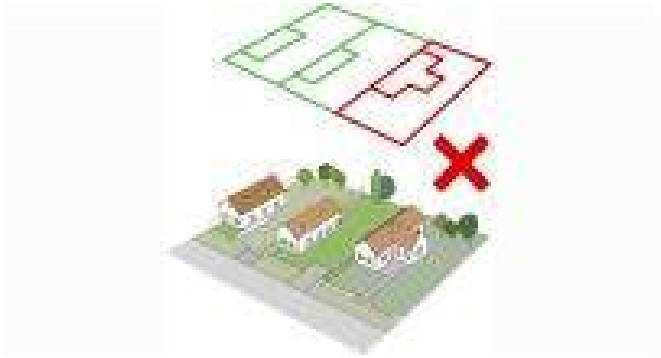
A település beépült részei nagyon hasonló karakterűek, az új beépítésű részek már inkább kertvárosias karatert mutatnak. Nincs azonban olyan lényeges eltérés a karakterek között, amely az eltérő ajánlásokat indokolná, ezért azokat összevontan, mindhárom településegységre vonatkozóan fogalmazzuk meg. A beépítési módban az illeszkedés szabályait kell követni az ábrák szerint:

A telek határaitól való szögeltérés kedvezőtlen

Helyes telepítés a telekhatárokhoz igazodó

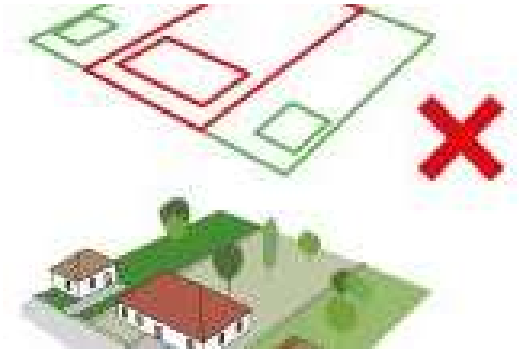
A kialakult előkerttől eltérő előkert nem javasolt

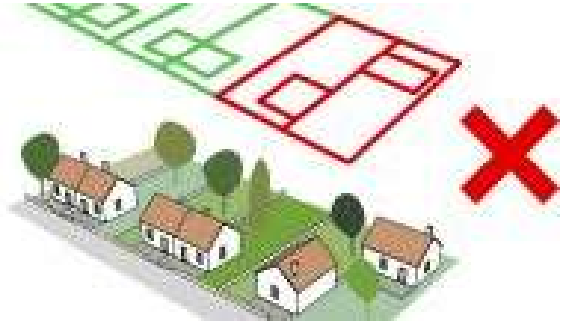
Helyes telepítés a kialakult előkertekhez igazodó

FALUSIAS ÉS KERTVÁROSIAS KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRÉSZEK

RÉGI, ÚJABB ÉS ÚJ BEÉPÍTÉSŰ RÉSZEK

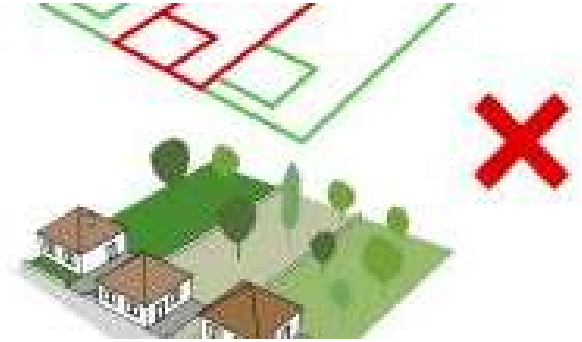
A kialakulttól eltérő épületszélesség kedvezőtlen

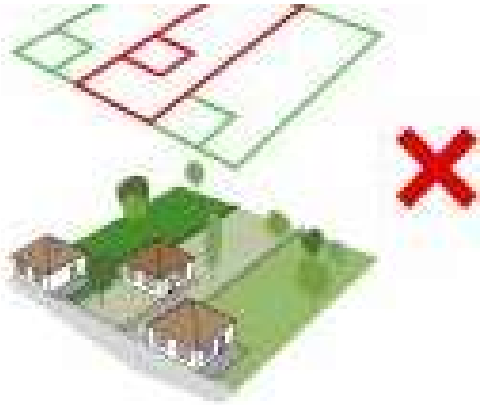
Ikres beépítésben az eltérő előkert tiltandó

A többi épülettől való szögeltérés tiltandó

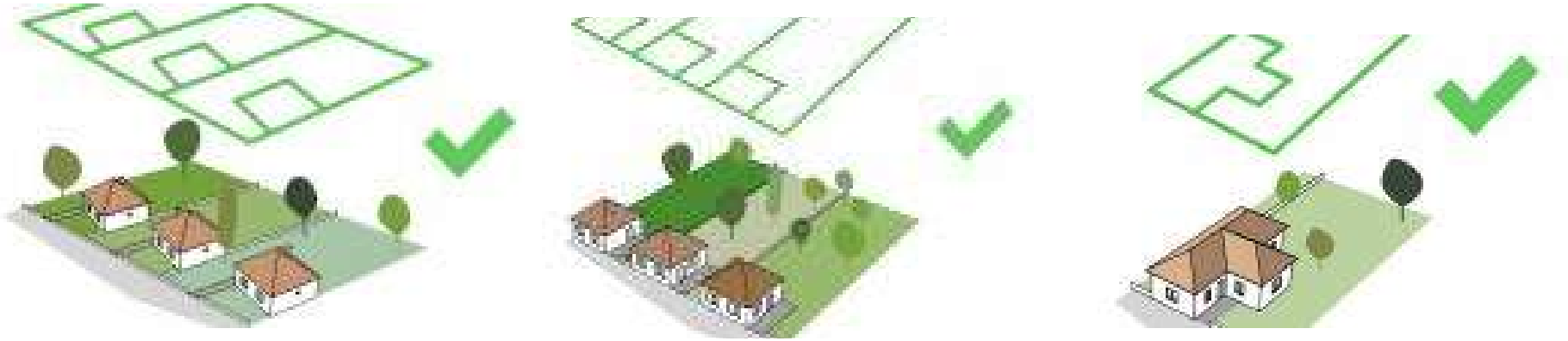
Előkertes beépítésben utcafrontra telepítés,

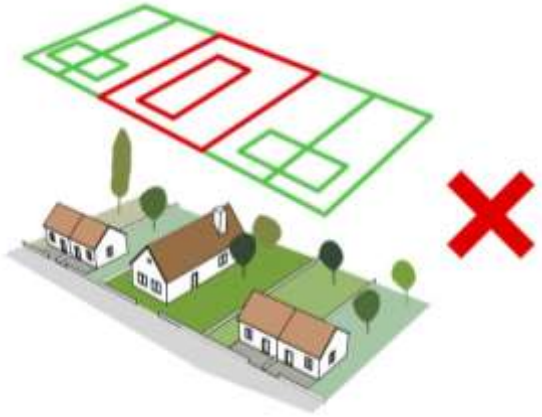
utcafrontos beépítés esetén az előkertes telepítés kerülendő.

FALUSIAS ÉS KERTVÁROSIAS KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRÉSZEK

RÉGI, ÚJABB ÉS ÚJ BEÉPÍTÉSŰ RÉSZEK

Közel azonos utcafronti épületszélességek, azonos méretű előkertek vagy egységes utcafronti beépítés alkalmazása javasolt

Ikres beépítésben szabadon álló épület elhelyezése nem javasolt

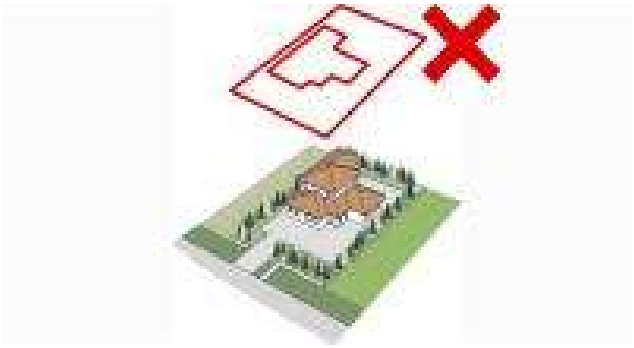

Fésűs beépítés mind szabadon álló, mind oldalhatáros beépítésben

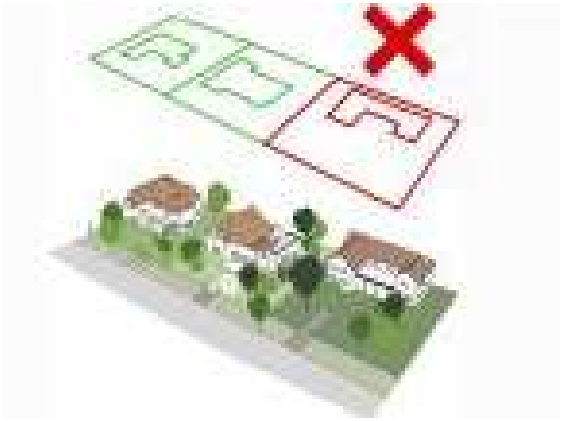
FALUSIAS ÉS KERTVÁROSIAS KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRÉSZEK

RÉGI, ÚJABB ÉS ÚJ BEÉPÍTÉSŰ RÉSZEK

TELEPÍTÉS KERTVÁROSIAS KARAKTERBEN

Az épületek hátrahúzása, elforgatása, lényegesen eltérő utcafronti szélessége kertvárosias karakter esetén sem javasolt

FALUSIAS ÉS KERTVÁROSIAS KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRÉSZEK

RÉGI, ÚJABB ÉS ÚJ BEÉPÍTÉSŰ RÉSZEK

BEÉPÍTÉSI MAGASSÁG

Rontja az utcaképet az eltérő szintszám, az eltérő szélességből adódó eltérő épületmagasság, nem javasolt

Helyesen megválasztott épületmagasságok

A beépítési magasság HÉSZ- szerinti teljesülése esetén sem javasolt földszintes beépítésben a „rejtett kétsztintes” (többszintes) megoldás Törekedni kell az azonos szintszám, utcával párhuzamos hasonló épületszélesség alkalmazására, kerülendők.

FALUSIAS ÉS KERTVÁROSIAS KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRÉSZEK

RÉGI, ÚJABB ÉS ÚJ BEÉPÍTÉSŰ RÉSZEK

TETŐHAJLÁSSZÖG, TETŐIDOMOK

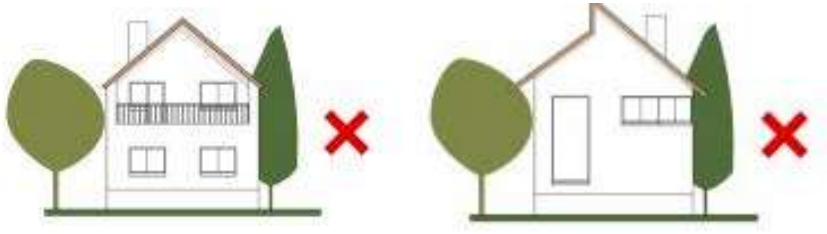
Kerülendő megoldások: túlságosan eltérő hajlásszögű, manzárd, sátortetők, túlzottan nagy tetőfelépítmények, az utcában meglévőktől jelentősen eltérő tetőidomok.

Javasolt: a szomszédokhoz és a hagyományokhoz igazodó 35-45 fok közötti tetőhajlás, az egyszerűbb tetőidomok, sátortetős környezetben az oromfalak kontyolása.

FALUSIAS ÉS KERTVÁROSIAS KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRÉSZEK

RÉGI, ÚJABB ÉS ÚJ BEÉPÍTÉSŰ RÉSZEK

ANYAGHASZNÁLAT, HOMLOKZATKÉPZÉS, SZÍNEK

Kerülendők az utcára néző lodzsák, erkélyek, aránytalan nyílászárók

A nyílászárók méretrendje, osztásrendje igazodjon a szomszédos épületek méret- és osztásrendjéhez.

A tetőfelületek ne legyenek „természetellenes” színűek és anyagúak, a vörös, a barna, a natúr színű tetőfelületek és az alföldi hagyományokhoz illő agyag, esetleg betoncserép alkalmazása javasolt. Amennyiben fémlemez alkalmazása szükséges, az legyen anyagszerű (természetes cink vagy réz) színű. A kék szín alkalmazása az Alföldön tájidegen.

A homlokzatszínezéseknél kerülendők a rikító színek, a világos pasztellszínek, földszínek alkalmazása javasolt.

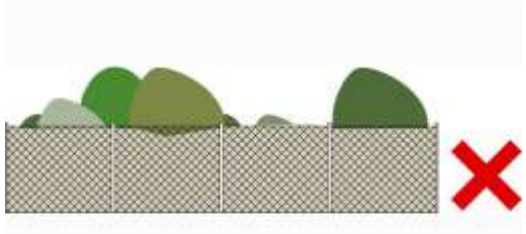
KERÍTÉSEK

A kerítések Magyarországon hagyományosak, biztosítják a vagyonvédelmet, jelzik a telekhatárokat, intimitást biztosítanak. Emelhetik a lakóház (vagy éppen gazdasági épület) megjelenését, de sokat ronthatnak is azon. A kapuk jelzik a bejáratot. Sokfélék lehetnek, de azok a legjobban sikerültek, amelyek a helyi ősi motívumokból, hagyományokból táplálkoznak. A kerítések is, mint ahogyan az épületek, tükrözik egy-egy korszak divatját. A régebbi korok stílusa a fából készített tömör vagy áttört léc vagy deszkakerítés, később a kovácsoltvas kerítések terjedtek el, amelyek leegyszerűsödtek a lakatosok által készített zártszelvény kerítésekké. Manapság ismét divatjukat élik a díszesebb, esetleg túldíszített megoldások. Célszerű az egyszerűségre törekedni.

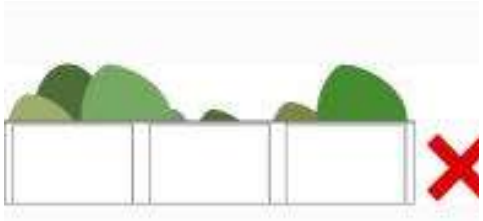
A jó kerítés ugyanolyan gonddal megtervezett, mint az épület. Itt helyezendők el a postaládák, újabban kötelezően az elektromos és gáz mérőórák, de a szeméttároló jó kialakítása sem kevésbé fontos. A személybejáró és a gazdasági bejáró kapuzata eltérő kell, hogy legyen, nemcsak méretbeli, de funkcionális kialakítása okán is. A személybejáró kapu hívogat, valamelyest biztosítania kell a ki- és belátást, míg a gazdasági bejáró jó, ha a kerítésbe beleolvad, alig észrevehető, hiszen az – elvileg- ritkábban használatos. Jó hatású lehet, ha áttört és zárt felületek jó arányban együttesen jelennek meg, de az utcai homlokzat teljes takarása nem kívánatos.

Anyaghasználatát tekintve a természetes anyagú áttört vagy tömör lábazatos, részben áttört megoldások a kívánatosak. Az oszlopok lehetnek kőből, téglából, esetleg betonból vagy zártszelvényből is. A kerítésmezők az egyszerű drótfonattól a lécrácsokon át a vízszintes vagy függőleges osztású falamellákig használhatók. Ami mindenképpen kerülendő, az átláthatatlan, tömör, különösen a tömör falazott kerítés, amely előkertes beépítés esetén nem tekinthető jó megoldásnak. Ezek ritkán sikerülnek jól, és sokszor börtönhatást, felesleges bezárkózottság érzetét keltik, ugyanakkor a megfelelő, elvárt vagyonvédelmet csak korlátozottan biztosítják. Nem szerencsés az áttört kerítések „benádazása”, mert ezek hiába készülnek természetes anyagból, az ideiglenesség látszatát keltik. Ha a tulajdonos mindenképpen szeretné a belátást akadályozni, a növénnyel befuttatott, vagy élősövény megoldások részesítendők előnyben, (repkény, tűztövis, fagyal, virágzó sövények, örökzöldek, mind megfelelők lehetnek) de ekkor sem célszerű a teljesen zárt kialakítás.

KERÍTÉSEK

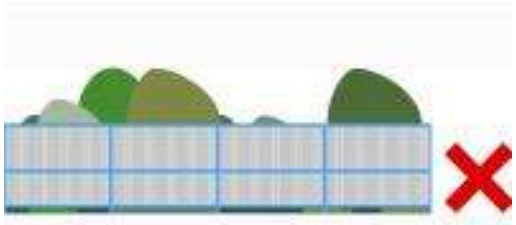
Benádazott kerítés

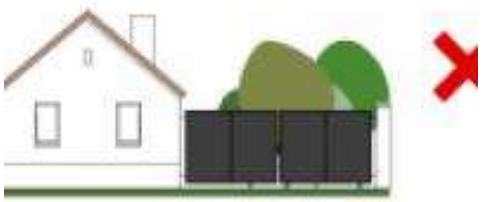
Falkerítés

Zárt sövény, amely kitakarja a homlokzatot

Zárt fémlemezkerítés

Fésűs, utcavonalas beépítésben zárt kerítés

Élősövény

Tömör lábazatos áttört kerítésnyílászárók

Egyszerű drótfonat

Fésűs utcavonalas beépítésben áttört kerítés, karám típusú kerítés (csak jelzés)

KERÍTÉSEK

JAVASOLT MEGOLDÁSOK

KERTEK, KERTI ÉPÍTMÉNYEK

A kert is az épített környezet része, akkor tölti be szerepét, ha harmonikus egységet képez az épülettel, amelyhez kapcsolódik. A kertalakítás során az épület és a kert stílusa, hangulata illeszkedjék egymáshoz.
Elsődleges feladat, hogy a klímánkhoz nem illő növényzetet ne, vagy csak mértékkel alkalmazzunk. Az utcák, közterületek fásítására nemcsak díszfákat, erdei fákat, de gyümölcsfákat is telepíthetünk, melyre Városföldön példák is vannak.

A kert funkcióját tekintve lehet díszkert, pihenő kert és haszonkert. Mára sajnos a hasznon kertek divatja elmúlt, bár az utóbbi pár évben mintha ismét megjelennének erre irányuló törekvések.
Eleink az előkertet díszítő, virágzó, többnyire egynyári növényekkel, főként virágokkal ültették be. (margaréták, legényvirágok, dáliák, őszirózsák, muskátlik, és egyéb, félfás és fásszárú labdarózsák, tearózsák, stb.) Mára gyakran tuja, fenyő vagy egyéb örökzöld jelenik meg, amelyeknek szintén megvan a szerepük a kertben, de az előkert alkalmatlan nagy méretű növények telepítésére, mert elfoglalják azt, takarják az ablakainkat. Célszerű itt is visszanyúlni nagyanyáink növényeihez és azokkal díszíteni előkertünket, nem leárnyékolva, eltakarva homlokzatainkat.

Az oldalkerteknek korábban megvolt a gazdasági szerepük, főleg ott, ahol állatokat is tartottak, mára ez többnyire füvesített terület, gyakran a lakóterek meghosszabbítása. Itt célszerű dézsás növényeket elhelyezni, így nem akadályozzuk a hátsó telekrészbe történő bejutást.
A hátsókertek voltak korábban a hasznonkertek szőlővel, közte gyümölcsfákkal, veteményes kerttel. Jó lenne ezeket újra divatba hozni nemcsak a korábbi növénykultúrák felélesztése, de gazdasági hasznuk okán is.

A pihenőkertekben gyakran kerti pavilonokat, kerti sütőket, tavacskákat, pergolákat létesítenek. A kerti építmények a főépülettel azonos építőanyagokból, vagy azzal harmonizálva készüljenek. A pergolák, növényrácsok, gépkocsi beállók, kukatárolók kialakíthatók favázas szerkezettel is, a nyílászárókkal harmonizáló színezéssel. A növénnyel való befuttatás javasolt.
A kerti burkolatokat javasolt vízáteresztő felülettel kialakítani. Ez lehet fagyálló tégla, a mostanában divatos térkő, de lehet bontásból szerzett kockakő, esetleg fakocka is.

KERTEK, KERTI ÉPÍTMÉNYEK

Elhelyezhetünk környezetünkből származó dézsákat, talicskákat, puttonyokat, amelyeket növénnyel beültethetünk, de kidobott régi szép tárgyakat (kerekes kút, közterületi vaskút, stb.) is. Ezek különösen akkor hasznosak, ha eredeti funkciójukat is be tudják tölteni.

Kertünkben kerüljük a más vidékekről származó anyagokat (ciklopköveket, nagy kőtömböket) különösen akkor, ha sziklakertet építünk. Az odahányt kőkupac nem dísze kertünknek, inkább rendetlenség benyomását kelti.

Nagyanyáink nyomán ültethetünk vegyesen dísz- és hasznonnövényeket, fűszernövényeket. (tököt, paradicsomot, karfiolokat, káposztaféléket virágokkal, nagy fejű napraforgókkal díszítve, büdöskét, mángoldot egy ágyásba), ez nagyon kellemes hatást kelt a kertben.

Gyakorlatlan vagy kezdő kertész bízza kertjének megtervezését szakemberre. Különösen érvényes ez az évelő növényekkel beültetett diszkertekre, mert gyakolat és tapasztalat kell ahhoz, hogy elkerüljük kertünk túlzsúfolását és azt, hogy kedvenc növényeink idővel leárnyékolják és esetenként élvezhetetlenné tegyék kertünket.

ERKÉLYEK, TORNÁCOK

Városföldön nem építenek erkélyeket, mert a beépítés zömmel földszintes és a tetőtérbeépítés „kiment a divatból”.

Lodzsák is csak a tetőtér beépítéses épületeken fordulnak elő.

A településközpontban a szabályozás ugyan nagyobb beépítési magasságot enged, de intézmények, üzletek funkcionálisan nem igényelnek erkélyeket és tornácokat sem.

Mivel fiatal településről van szó, a tornácos építésnek itt nincs hagyománya, csak elvétve akad ilyen.

AJTÓK, ABLAKOK

Az épületek megjelenését és hangulatát a nyílászárók nagyban befolyásolják. A régi tanyákon, a Szappanos kúrián, a volt Klébelsberg iskolán még fellelhetők hagyományos három- hatosztatú ablakok. Említésre méltó a templom ablaka és míves kapuja. A lakóházak többségén az 1960-as, 1970-es években beépített háromszárnyú és kétszárnyú kapcsolt gerébtokos ablakok, a később beépített hőszigetelő üvegezésű faablakok, és mostanában a műanyag ablakok jelentek meg. A nyílászárók cseréjekor is általában műanyag szerkezeteket építenek be. Érdemes lenne a hagyományos nyílásrendet alakalmazni a mai homlokzatokon és törekedni arra, minél több faszerkezetű nyílászárót építsenek be.

RÉSZLETEK

Az épületek, azok elemei, a kerítések, a kerti és közterületi burkolatok részletei tehetik igazán hangulatossá, szerethetővé településeinket, különösen, ha azok jó ízléssel és gondosan megtervezettek és a terv párosul az építtető, tulajdonos szándékával.

A tetőhéjazatok kiválasztásánál a hagyományokra kell hagyatkozni, kerülni a kék és zöld színű fémlemezt. A tetőhöz kapcsolódó bádogozás kialakítása, a tetőn megjelenő részletek, kémények, antennák, újabban napelemek és napkollektorok elhelyezése lehet szép és lehet kevésbé tetszetős.

A homlokzatokon megjelenő klímaberendezések kültéri egységei, gépészeti berendezések homlokzaton megjelenő részletei, maguk a homlokzati díszítő elemek, vakolatdíszek, különféle burkolatok, a színezés szintén meghatároz egy-egy utcaképet. Ha az épületek anyaghasználatukban, színezésükben hasonlítanak egymáshoz, az kellemes megjelenést teremt.

Az előkertek hasonló növényzete, egy kevésbé érdekes vagy nyílás nélküli homlokzat növényzettel történő befuttatása (repkény, vadszőlő, borostyán, virágzó kúszó cserjék, stb.) kedvezően hat az utcaképre.

MAI PÉLDÁK

Új lakóházak

Felújítás

Új középület (ravatalozó)

UTCÁK, TEREK

7

Városföld megfelelő széles utakkal, nagy közterületekkel, és szép parkokkal is rendelkezik. Ezek megőrzése, folyamatos fenntartása nem kis terhet ró az önkormányzatra.

A virágos, zöld utcák, gondozott terek nagyon fontos hozzátartozói a településnek, és esztétikus településképnek. A parkok megtartása, fenntartása nagyon fontos.

Az egyes utcák lakói sokat tehetnek a közösségért azzal, hogy növényeket telepítenek és azt fenntartják a lakóházuk előtt. Itt is az egységességre, az összhangra kell törekedni, amely vonatkozik a közterületi burkolatokra, műtárgyakra és utcabútorokra is. Lehet gyümölcsfákat is telepíteni az utcai fasorokba, de a megfelelő arányokat és ültetési távolságokat figyelembe kell venni.

UTCÁK, TEREK

UTCÁK, TEREK

HIRDETÉSEK, REKLÁMTÁBLÁK

8

Városföldet, mivel „zsáktelepülés”, szerencsére nem lepték el a reklámok. Mivel távolabb esik a forgalmas 5. Számú főúttól, elkerülték az óriásreklámok és egyéb, nagy méetű reklámhordozók.

Ennek ellenére szabályozni szükséges, hogy milyen reklámhordozókon lehet különféle reklámot elhelyezni, mert előbb-utóbb –mivel mindenütt szigorítás várható, amelyeket az országos jogszabályok jórészt már meg is tettek- Városföldet is ellepnék az üzleti célú reklámok.

Nagyon fontos az is, hogy a cégérek, üzletfeliratok elhelyezésére szabályokat állapítson meg az önkormányzat, mert ennek híján esetleg nemkívánatos folyamatok indulhatnak meg. Cégér, cégtábla elhelyezésekor elengedhetetlen, hogy az alkalmazkodjon az épület jellemzőihez, anyaghasználatához.

Az egyéb hirdetések, önkormányzati tájékoztatások céljára egységes hirdetőtáblák vannak, ezek számát kell szükség szerint növelni.

Jó hirdetőfelületet kínálhatnak a buszvárók, esetleg a közterületi utcabútorok.

A település külterületén, természeti területeken nem megengedhető semmiféle reklámfelület.

A tájképvédelmi jelentőségű területeken reklámfelület elhelyezésére szolgáló önálló építmény, felszíni elektromos hálózati vagy hírközlési elem vagy építmény elhelyezése nem ajánlott. Gondoljunk az éjszakai fényszennyezésre is, a világítás kialakítása során csak lefelé világító megoldásokat alkalmazzunk.

IMPRESSZUM

VÁROSFÖLD KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Városföld honlapcíme: www.varosfold.hu
Városföld emailcíme: jegyzo@varosfold.t-online.hu
Városföld postai címe: Városföld, Felszabadulás u. 35.
Telefon: 76/474-415

Polgármester: Veszelka Mihály
Polgarmester emailcíme: polgarmester@varosfold.t-online.hu

Megbízott főpítész: Rédeiné Bondor Klára
Főépítész emailcíme: klara.redei@gmail.com

SZERKESZTETTE: Rédeiné Bondor Klára
okl. építészmérnök

Városföld, 2017. november

